

När det skulle bli ordning i bankvalvet

16.10.2019

Bankdirektören: Här går ingen på semester!

1986

- Det var chockerande för mig.

Redan som jurist på dotterbolaget Juristkonsult Ab hade Folke Husell besökt bankens valv där alla tillgodo och lånehandlingar förvarades i hängmappar. Men nu, som färsk vd 1987, föll det på hans ansvar att leda ett enormt uppröjningsarbete.

- Det visade sig att det bland de äldre dokumenten inte fanns en enda lånehandling man skulle ha kunnat använda i rätten. Det främsta problemet var att uppgifter om låneräntorna saknades på de mycket kortfattade skuldsedlarna och att pantsättningarna var bristfälliga.

På banken hade man inte fyllt i någon procentsats när man lånade ut pengarna. Den tillämpade procentsatsen ändrade man ensidigt så att man klarade regleringen om högsta tillåtna medelutlåningsränta. Den här räntan kunde, beroende på diskontoräntan och inflationen, fluktuera en hel del under lånetiden.

- Kunderna hade i sin glädje över att ha beviljats lån skrivit på in blanco. Sedan hade papperen åkt in i kundens hängmapp som ingen anställd kände personligt ansvar för. Ifall betalningssvårigheter uppstod fyllde banken ensidigt i skuldsedeln. Men så kunde man inte

göra, kundens rättigheter och skyldigheter var alltför oklara, säger Husell.

För att skapa ordning delade Husell upp kunderna mellan de kundansvariga. Ordern var enkel: Gå igenom alla lånehandlingar och se till att pantsättningarna stämmer. Rensa dessutom ut allt obehövt ur hängmapparna. Det hela ska vara klart till jul.

- Men det tog en himla tid så vid valborg sade jag: Ingen går på semester innan det här är klart! Jag såg ingen poäng i att vi hade alla de här papperen när procentsatserna ändå var fel, liksom ofta pantsättningarna. Då kunde vi ju nöja oss med en utbetalningsnota där det kort och gott stod LÅN. Vid midsommartid måste jag förstås ändå släppa iväg personalen på ledighet. Det tog ett år till innan vi hade ordning på torpet.

Samtidigt betonar Folke Husell att det då rådde helt andra tider i Finland. Valutaflödena och räntesättningen var reglerade och mycket av bankverksamheten styrdes av Finlands Bank och Bankinspektionen. Som han säger, från och med 1960-talet levde man på Åland i ett slags evig högkonjunktur då folk skötte sina lån.

- I praktiken var det rationellt att inte ägna formalia mycken tid och kraft. Problemet var snarare att man trodde att papperen var i skick.

Men snart fanns det verkligen skäl att ha ordning och reda på torpet.

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: Ålandsbankens arkiv